

Program bývania pre rodiny v núdzi

PhDr. Ľuboš Tomko, Inštitút Krista Veľkňaza, Žakovce

Inštitút Krista Veľkňaza (ďalej IKV) bol zaregistrovaný na Ministerstve vnútra SR dňa 27. 11. 1992 ako občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990. Je to organizácia, ktorá má okrem iného v náplni svojej činnosti pomoc chorým, postihnutým, bezdomovcom, deťom z rozvrátených rodín a ústavov, pomoc sirotám, starým, slobodným matkám a všetkým núdznym, ktorí to potrebujú. Inštitút vo svojej činnosti vychádza zo základných ľudských práv a prirodzeného mravného zákona. Svoju činnosť vykonáva viacerými formami pomoci postihnutým.

Ciele Inštitútu Krista Veľkňaza :

- prevádzkovanie útulku a resocializačného strediska pre mužov v Žakovciach;
- prevádzkovanie domova sociálnych služieb pre telesne postihnutých;
- prevádzkovanie domova pre osamelých rodičov;
- prevádzkovanie útulku a resocializačného strediska pre ženy v Ľubici;
- do budúca výstavba zariadenia pre prestárlych spoluobčanov;
- výstavba chránených dielni;
- prevádzkovanie sociálneho podniku;
- výstavba sociálnych bytov v Malom Slavkove;
- prestavba bývalej cirkevnej školy na komunitné centrum v obci Žakovce;
- pomoc rodinám v núdzi;
- integrácia okrajových skupín do spoločnosti.

Z pohľadu charakteristík rodín, ktoré využívajú služby IKV, je nutné zdôrazniť, že v jednotlivých rodinách sa kumuluje viacero sociálnych problémov. Členovia rodín sú často bez práce a teda aj bez stabilného príjmu, niektorí sú odchovancami detských domovov, iní bez domova.

Staráme sa o nasledovné typy rodín:

1. Neúplné rodiny

Pre neúplné rodiny sú služby poskytované v zariadení núdzového bývania s názvom Dom Márie Magdalény. Zariadenie je určené pre matky s deťmi a nachádza sa v Žakovciach v areáli IKV. Tak ako v ostatných zariadeniach IKV aj tu platia tri základné princípy a síce:

- zákaz alkoholu a návykových látok,
- prevencia a zákaz trestnej činnosti,
- pracovná terapia (tá sa v prevažnej miere orientuje na riadnu starostlivosť o deti a domácnosť).

V zariadení je zabezpečený 24 hodinový dohľad, pričom v mimopracovnom čase je dohľad zabezpečený zamestnancami IKV na dobrovoľnej báze, bez nároku na odmenu. V zariadení pracujú dvaja sociálni pracovníci na plný úväzok a jeden sociálny poradca na čiastočný úväzok, ktorí dohliadajú a nabádajú matky na riadnu starostlivosť o deti a domácnosť a asistujú pri vybavovaní potrebnej administratívnej agendy. Asi 200 m od zariadenia je jedáleň a práčovňa pre bezdomovcov a telesne postihnutých. Matky sa však v spoločnej jedálni nestravujú a ani sa im neperie ošatenie a bielizeň v spoločnej práčovni. Toto opatrenie je zámerné, jeho cieľom je matky pripraviť na samostatný život mimo zariadenia. V zariadení majú teda vytvorené podmienky na prípravu stravy a na riadnu starostlivosť o domácnosť. Nakoľko deti trpia rôznymi poruchami učenia, v zariadení pôsobí aj špeciálny pedagóg. Deťom, ale aj matkám sa venuje psychológ, keďže niektoré z nich boli mimo zariadenia týrané.

V areáli IKV sa nachádza viacero zariadení sociálnych služieb a nachádzajú sa tu ľudia s rôznymi životnými osudmi. Cieľom je vytvárať životaschopnú komunitu. Matky s deťmi majú chlieb, mäso, mlieko a zemiaky, ktoré vyrobili a dopestovali bezdomovci pri pracovnej terapii. To istým spôsobom zmierňuje neistotu vo financovaní chodu zariadenia v súvislosti s platnou legislatívou v oblasti poskytovania sociálnych služieb a postavením neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Sociálne služby v zariadení sú poskytované na určitý čas na základe uzatvorenej zmluvy. Od roku 2001 boli služby poskytnuté približne 30 matkám s deťmi. Súčasná kapacita pre 6 matiek s deťmi je nedostatočná, plánom je rozšíriť kapacitu na 10 matiek.

2. Úplné rodiny

IKV poskytuje sociálne služby aj pre úplné rodiny. V Ľubici máme od obce v dlhodobom prenájme budovu starej školy, v ktorej sme zriadili štyri bytové jednotky pre rodiny.

Súčasný technický a hygienický stav budovy je nevyhovujúci a potrebuje rekonštrukciu. Nakoľko daný objekt nie je vo vlastníctve IKV a je zapísaný v registri kultúrnych pamiatok, čo zvyšuje náklady na rekonštrukciu, rozhodli sme sa pre alternatívne riešenie. Za pomoci finančných prostriedkov z finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu sme v obci Malý Slavkov zrekonštruovali budovu starej školy na obytný dom s 9 bytovými jednotkami. V zariadení pre úplné rodiny pracujú dvaja sociálni pracovníci na plný úväzok a sociálny poradca na čiastočný úväzok. Všetky činnosti a aktivity odborného personálu smerujú k tomu, aby rodina bola funkčná a plnila svoje funkcie. Ak sa stane rodina nefunkčnou, dokážeme túto situáciu riešiť tak, že muž, otec, je umiestnený do útulku a matka s deťmi je umiestnená do zariadenia núdzového bývania, pričom ide o dočasné riešenie. Ak sa preukáže, že rodina je opäť schopná fungovať spoločne, vráti sa späť do zariadenia pre úplne rodiny.

Sociálne bývanie pre úplné rodiny poskytujeme tiež v Žakovciach v areáli IKV, kde v dvoch dvojdomoch sú ubytované štyri rodiny. Ide o bývalých klientov IKV, ktorí si založili vlastné rodiny. Ide de facto o samostatné rodiny, ktoré fungujú bez dozoru. Sociálne bývanie je poskytované na neurčitý čas.